

Національний
банк України

Тенденції фінансового сектору

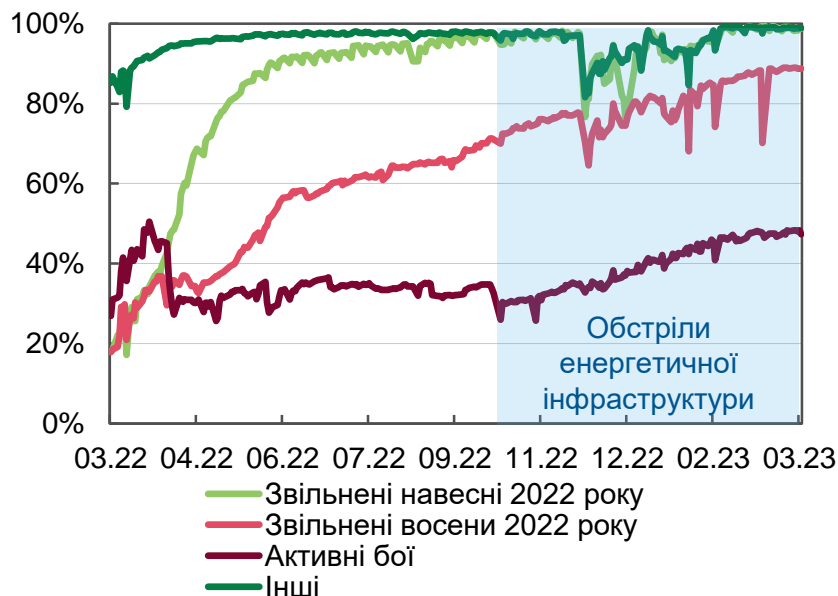

Головне

- Із зниженням результативності повітряних атак стабілізувалася і робота банківських відділень, проте їхня кількість надалі скорочується.
- Приплив гривневих коштів населення у банківський сектор сповільнився, за I квартал їх обсяги майже не змінилися, в той час як припливи коштів компаній тривали.
- У I кварталі стрімкіше зростали обсяги строкових гривневих вкладів фізичних осіб, хоча зміна строкової структури вкладів все ще повільна.
- Ставки за строковими депозитами для населення надалі поволі зростають, банки переглядають свої продуктові лінійки, тож витрати на роздрібне фондування майже не зростають.
- Попит на кредити залишався кволим, чистий корпоративний кредитний портфель надалі скорочувався. Водночас роздрібний кредитний портфель вийшов на “плато”.
- Іпотечне кредитування після короткого сплеску зупинилося через брак коштів для державних програм.
- Зростання кредитних втрат банків внаслідок війни уповільнилося. Покриття пруденційними резервами кредитів лишається нижчим, ніж фінансовими – це додатковий мотив для оцінки якості активів.
- Банківський сектор згенерував значний прибуток за квартал завдяки зростанню операційного доходу та низьким відрахуванням до резервів, тож банки нарощують капітал.
- Небанківський сектор відновлюється від наслідків кризи повільно.

Банки встояли перед енергетичним терором

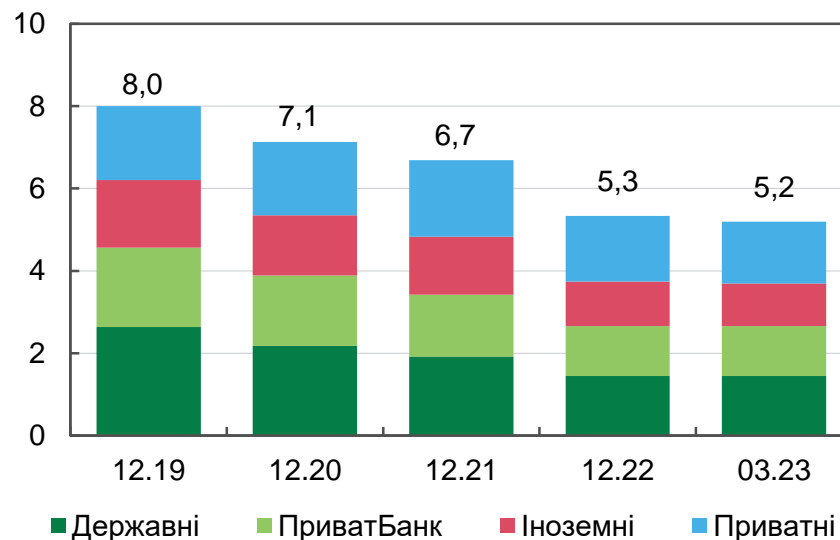
Частка працюючих відділень системно важливих банків за охопленням регіону бойовими діями

Виокремлено окремі групи областей: “Звільнені навесні 2022 року”: м. Київ, Київська, Сумська, Чернігівська; “Звільнені восени 2022 року”: Харківська, Миколаївська; “Активні бої”: Донецька, Луганська, Запорізька, Херсонська.

Джерело: опитування системно важливих банків.

Кількість структурних підрозділів банків*, тис. од.

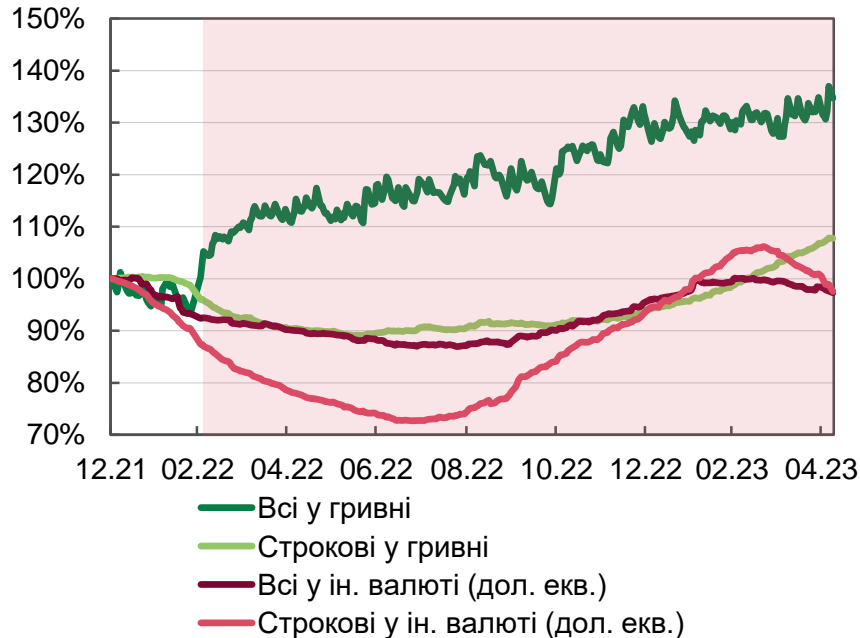
* Відокремлені структурні підрозділи й головні офіси.

Джерело: НБУ.

- Упродовж I кварталу обстріли енергетичної інфраструктури тривали, однак банки забезпечили стабільну роботу відділень та відновлювали діяльність у раніше деокупованих регіонах.
- У I кварталі кількість структурних підрозділів банків зменшилася на 144 (3% всієї мережі відділень). Найбільше скорочення відбулося у Києві – 46 відділень.

Строкові гривневі кошти населення зростають

Кошти фізичних осіб, 31.12.2021 = 100%

У банках, платоспроможних на 1 травня 2023 року.

Джерело: НБУ.

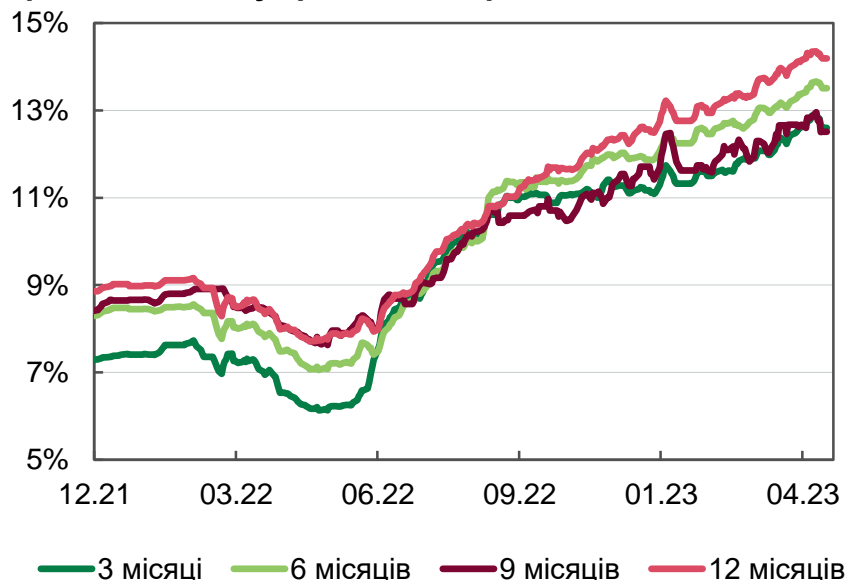
Кошти суб'єктів господарювання, 31.12.2021 = 100%

- Обсяги гривневих коштів фізичних осіб знизались у січні, проте за квартал майже не змінилися (-0.2%). Зростання строкових коштів у гривні прискорюється – до 9.6% за квартал.
- Тренд зміни строкових валютних коштів у квітні змінився: залишки почали скорочуватися за майже незмінного обсягу коштів на рахунках в цілому. Купівля валюти на депозит не компенсує перетоки на поточні рахунки раніше відкритих депозитів після завершення строків.
- Кошти на рахунках підприємств стало зростають, що свідчить як про зростання доходів підприємств, так і про обмежені можливості їхнього використання.

У I кварталі 2023 року вартість депозитів зростала

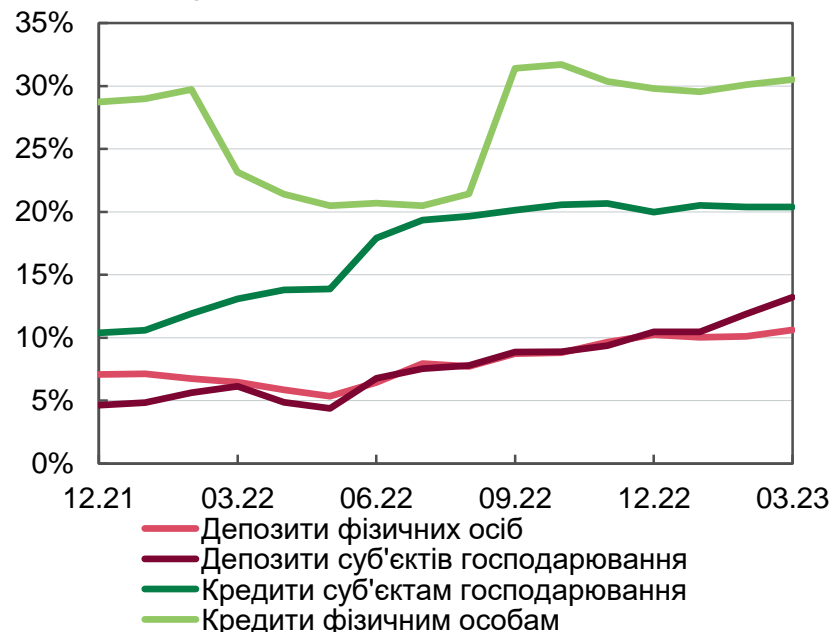
Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб у гривнях*, % річних

* 5-денна ковзна середня

Джерело: Агентство "Thomson Reuters"

Відсоткові ставки за новими депозитами та кредитами у гривнях*, % річних

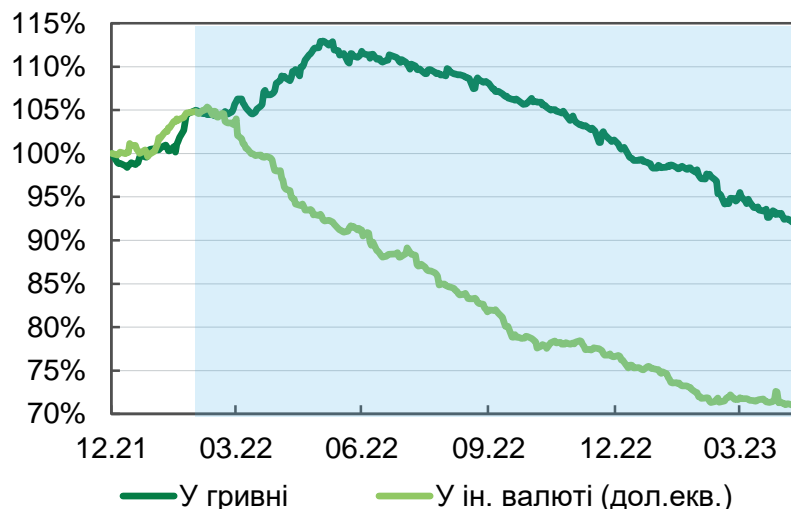

* Без пролонгації або інших змін кредитних умов

- Протягом кварталу річні та тримісячні гривневі депозити населення дорожчали, а премія за строковість надалі коливалась на рівні понад 1.5 в. п.
- Банки активно управляли витратами на фондування від населення, тому вони майже не зростали.
- Середньозважені ставки за новими залученнями бізнесу (включно з коштами на вимогу) перевищили вартість коштів від населення – 13.2% та 10.6% відповідно.
- Кредитні ставки майже незмінні: ставка за споживчими кредитами коливалась на рівні 30% річних, за корпоративними кредитами – 20% річних.

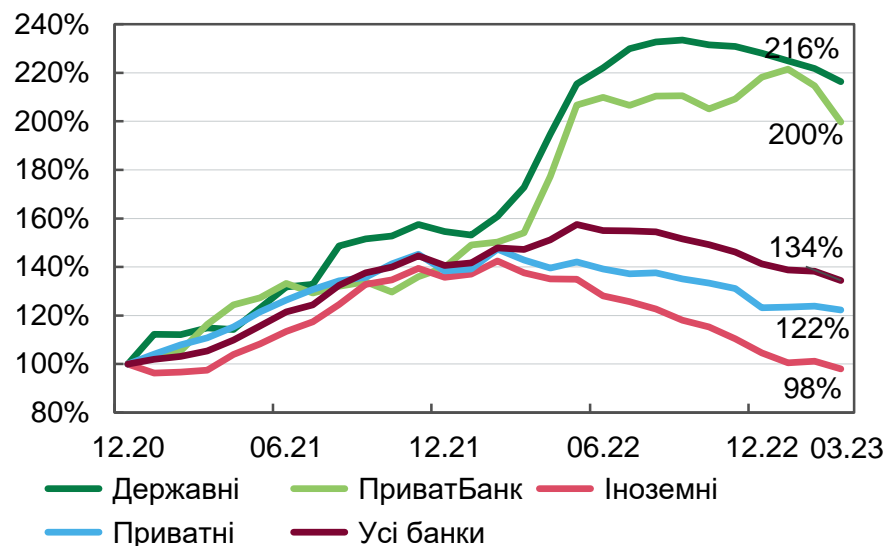
Корпоративний кредитний портфель надалі знижується...

Чисті кредити суб'єктам господарювання,
2021 = 100%

У банках, платоспроможних на 01.05.2023.
Джерело: НБУ.

Чисті гривневі кредити суб'єктам господарювання,
2020 = 100%

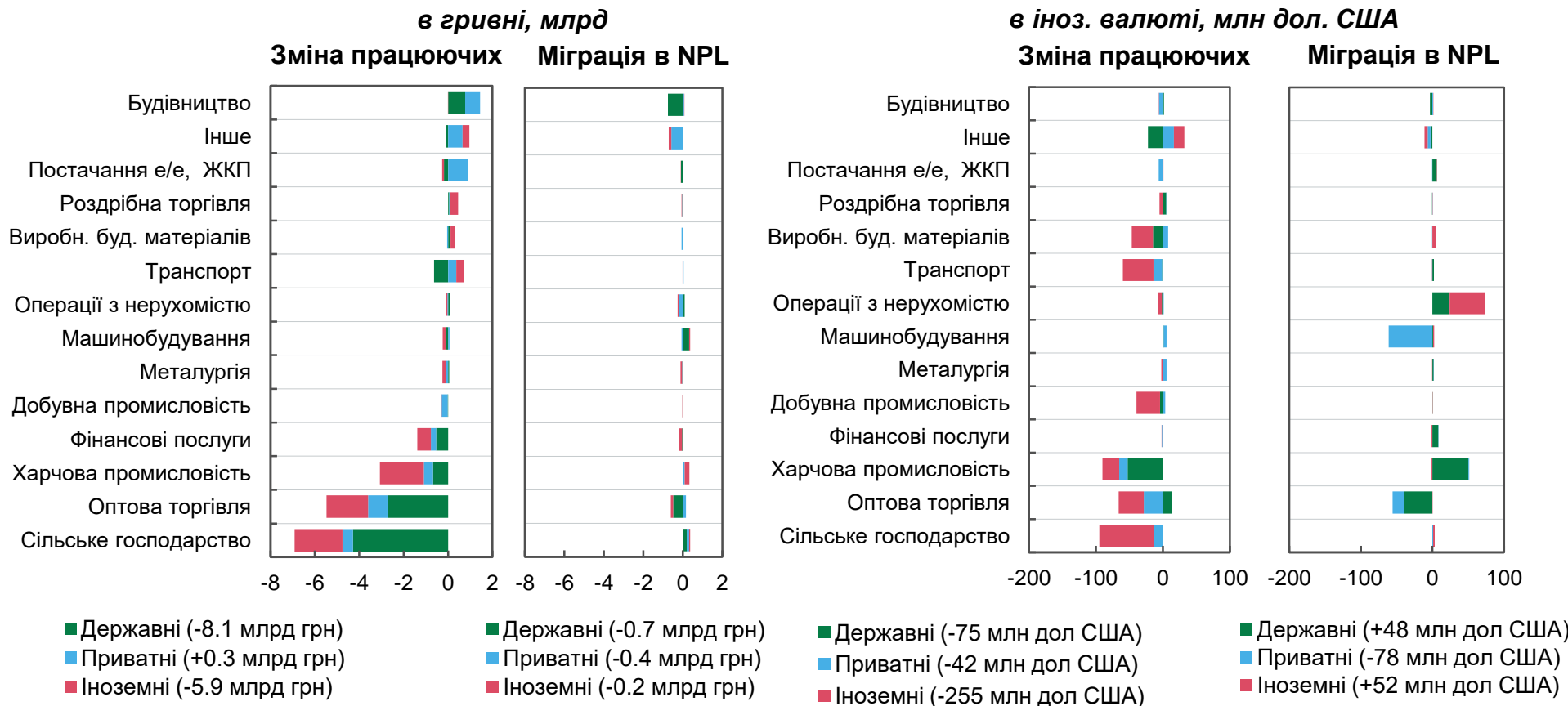

У банках, платоспроможних на 01.05.2023.
Джерело: НБУ.

- Від початку війни до 9 травня 2023 року чисті гривневі кредити бізнесу знизились на 11.9% у гривні та 32.1% у доларовому еквіваленті.
- За I квартал зниження у гривні становило 4.8%, а у валюті (дол. еквів.) поступово сповільнилось до 5.5%. Скорочення портфеля спостерігалось в усіх групах банків.
- Тенденція на скорочення кредитів триває з червня 2022 року і пов'язана перш за все із кволим платоспроможним попитом на ресурси.

... скорочуються обсяги боргу в більшості секторів

Зміна валового обсягу корпоративних кредитів за галузями за I квартал 2023 року

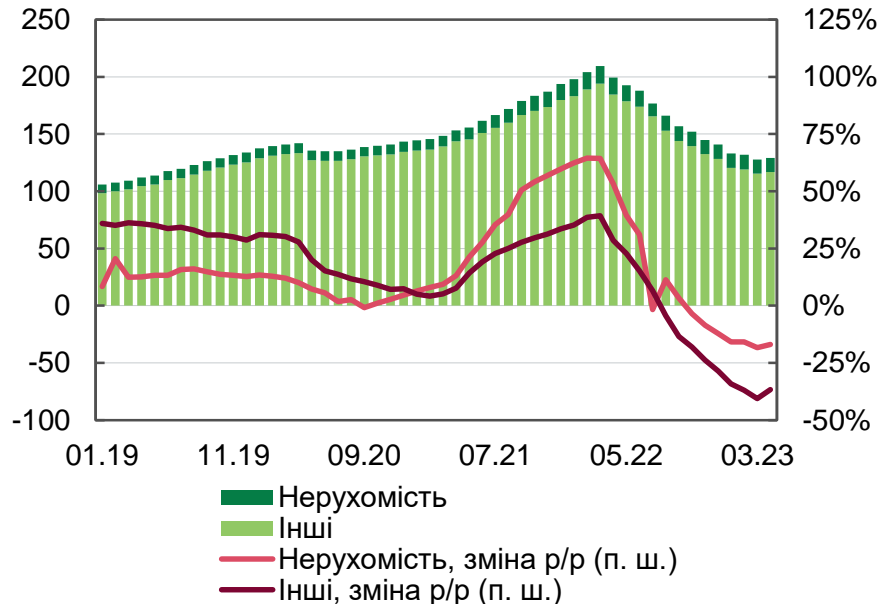

У банках, платоспроможних на 01.05.2023.
Джерело: НБУ.

- Скорочення кредитування в агросекторі відбулося через повернення кредитів, отриманих на посівну, в оптовій торгівлі – через меншу потребу в оборотних коштах.

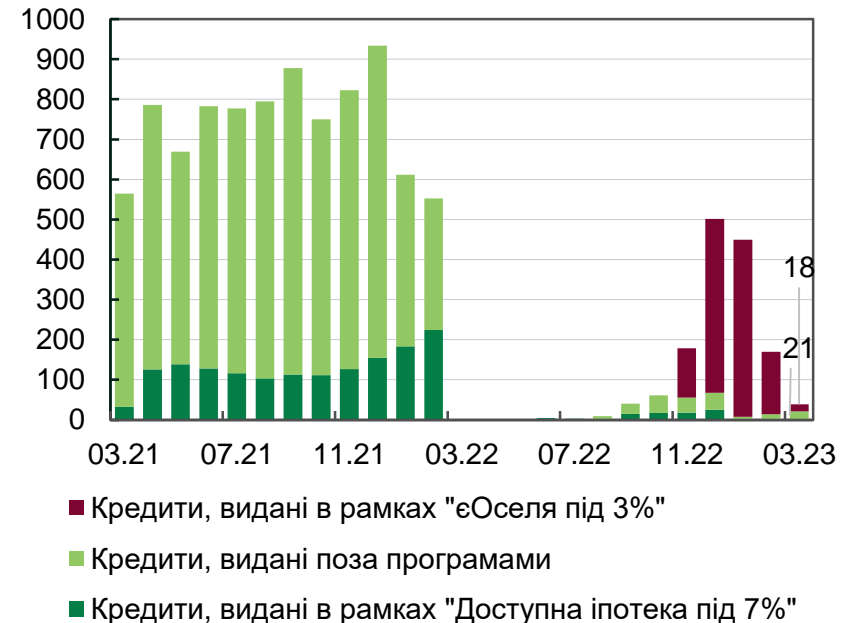
Зниження роздрібного кредитного портфеля призупинилося

Чисті гривневі кредити фізичним особам, млрд грн

У банках, платоспроможних на 01.05.2023.
Джерело: НБУ.

Нове іпотечне кредитування в т. ч. в рамках програм*, млн грн

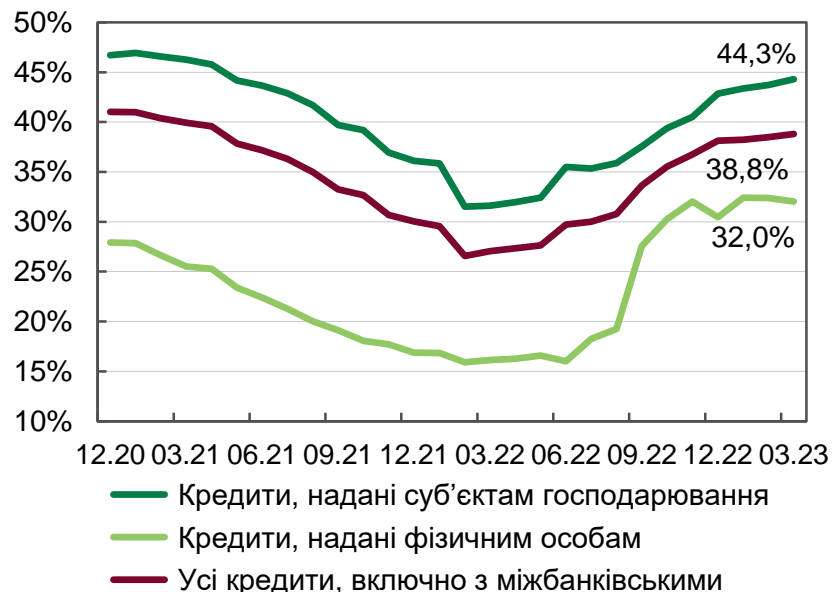
* Дані про кредити, видані в рамках програми "єОселя" - оцінка на базі результатів опитування банків про іпотеку. Оцінено як сума всіх нових кредитів, наданих учасниками програми за ставкою менше 10%, за мінусом суми кредитів, наданих за аналогічний період в рамках програми "Доступна іпотека".

Джерело: дані банків, ФРП, УФЖК.

- Чисті гривневі кредити фізособам за I квартал знизилися на 1.9%, однак з березня ця тенденція призупинилася, обсяги вийшли на "плато".
- Найвищими темпами кредитують державні банки.
- Сплеск іпотечного кредитування був зумовлений діяльністю програми УФЖК "єОселя", що з березня майже припинилась.

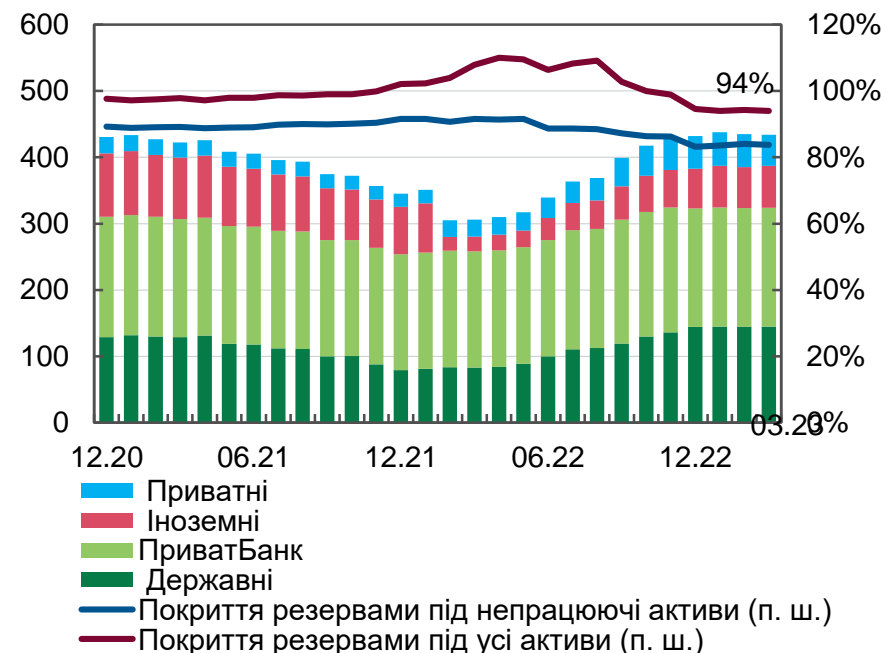
Зростання кредитних втрат банків внаслідок війни уповільнилося

Частка непрацюючих кредитів у портфелях банків

У банках, платоспроможних на 01.04.2023.
Джерело: НБУ.

Обсяг непрацюючих активів (млрд грн) та рівень покриття резервами

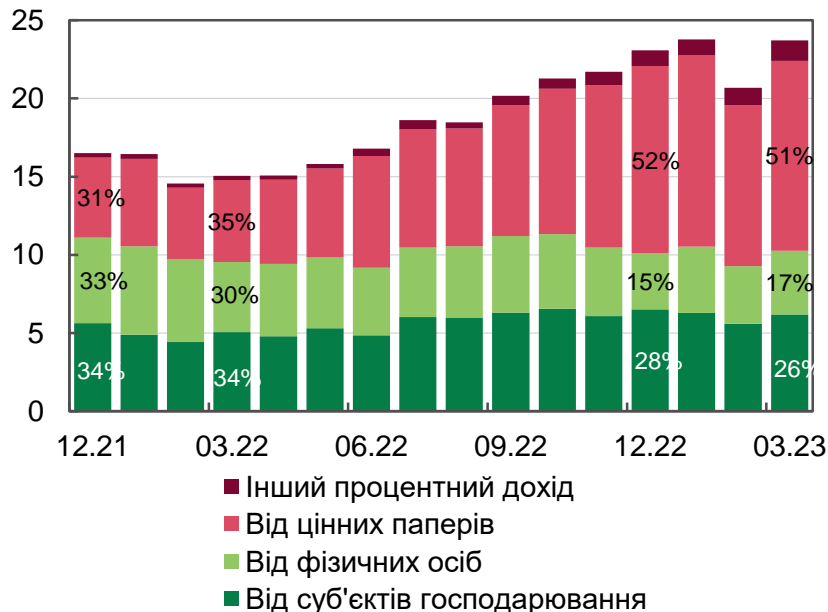

У банках, платоспроможних на 01.04.2023.
Джерело: НБУ.

- Частка NPL за I квартал підвищилася на 0.7 в. п. до 38.8%, з лютого 2022 року – на 12.2 в. п.
- Швидше зросла частка непрацюючих кредитів фізичним особам – на 1.6 в. п., проти 1.4 в. п. для корпоративних кредитів.

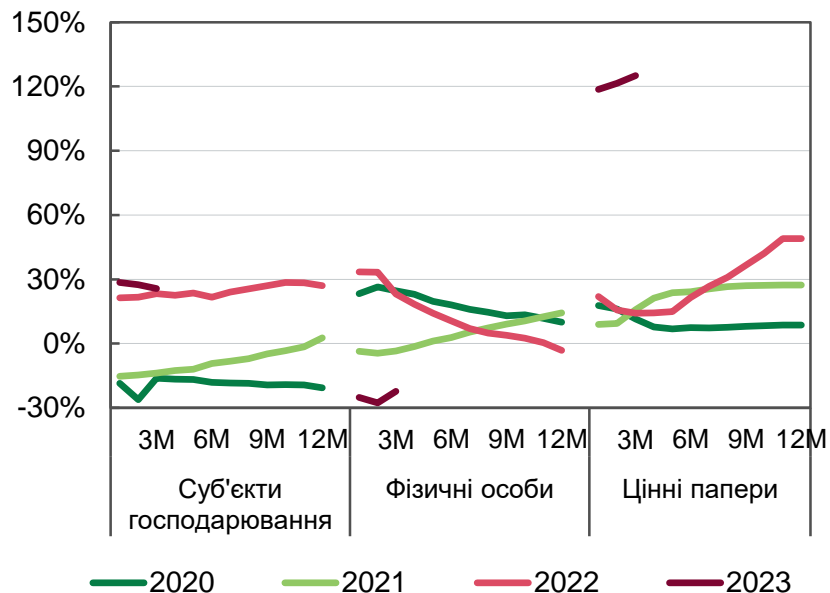
Роль процентних доходів від роздрібу помітно послабилася

Складові процентних доходів*, млрд грн

*Підписи на графіку – частка складової у процентних доходах
Джерело: НБУ.

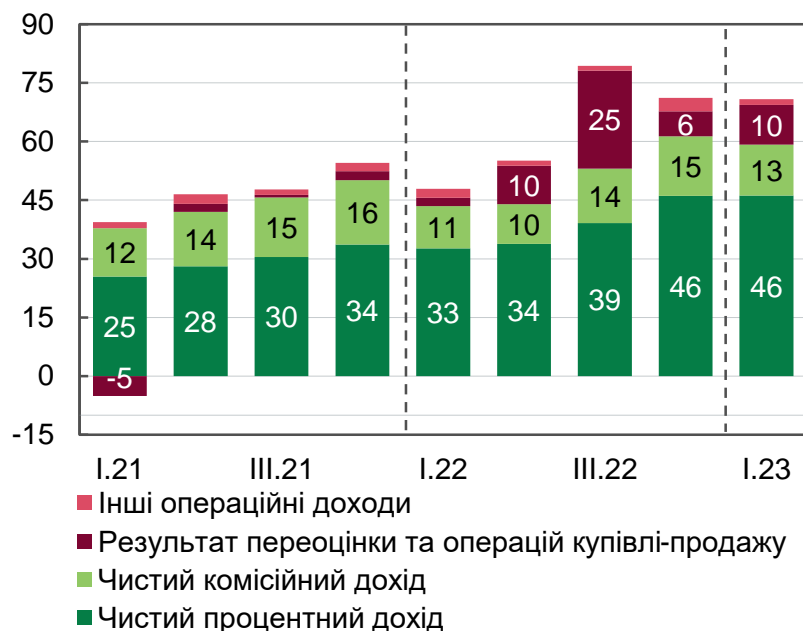
Річна зміна складових чистого процентного доходу, %

- Значну частку процентних доходів займають доходи від ОВДП та ДС НБУ, їхні обсяги зросли у річному вимірі.
- За I квартал 2023 року процентні доходи від фізичних осіб зменшилися на 22.3% р/р, від суб'єктів господарювання – зросли на 25.6% р/р.

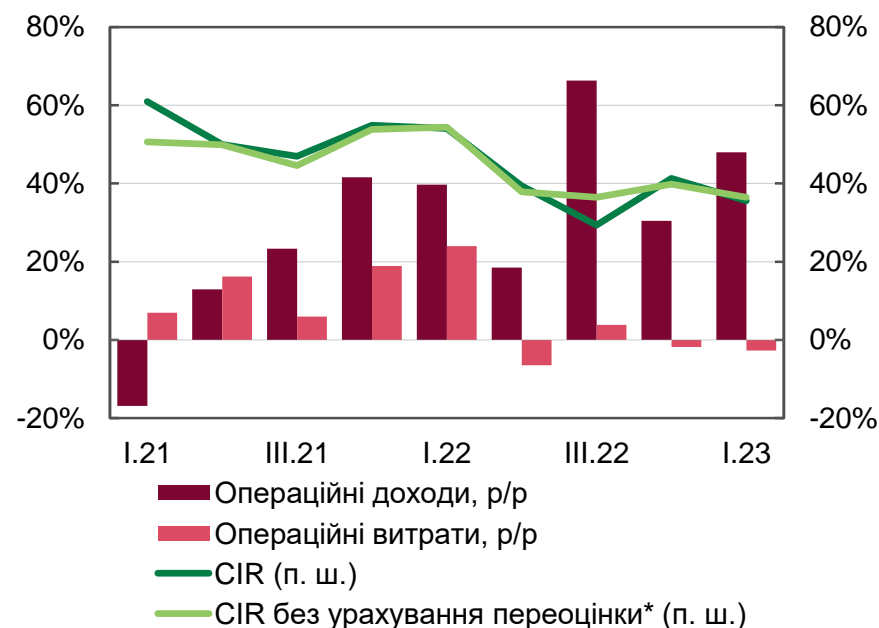
Значний дохід забезпечив високу операційну ефективність

Складові операційного доходу банків, млрд грн

Джерело НБУ

Річна зміна операційних доходу та витрат та Cost-to-Income Ratio (CIR)

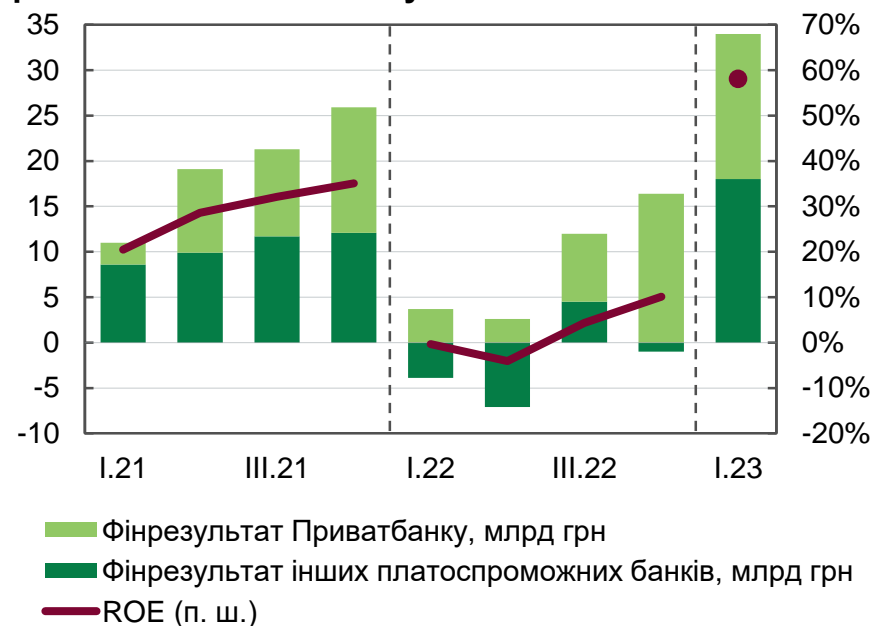

* валюти, цінних паперів, деривативів
Джерело НБУ

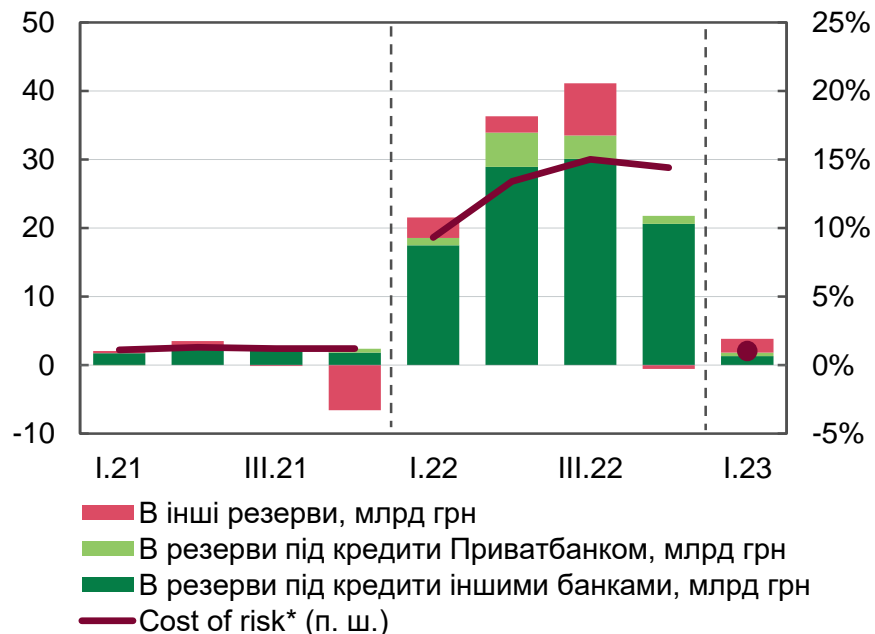
- Чистий процентний дохід за I квартал зріс на 41.4% р/р, чистий комісійний дохід – на 20.4% р/р.
- Операційні витрати за квартал скоротилися, а операційні доходи зросли. CIR за I квартал становив 35.6% порівняно з 54.1% за I квартал 2022 року.

Сектор прибутковий, відрахування в резерви впали

Фінансовий результат за квартал та рентабельність капіталу банків

Відрахування в резерви та Cost of Risk

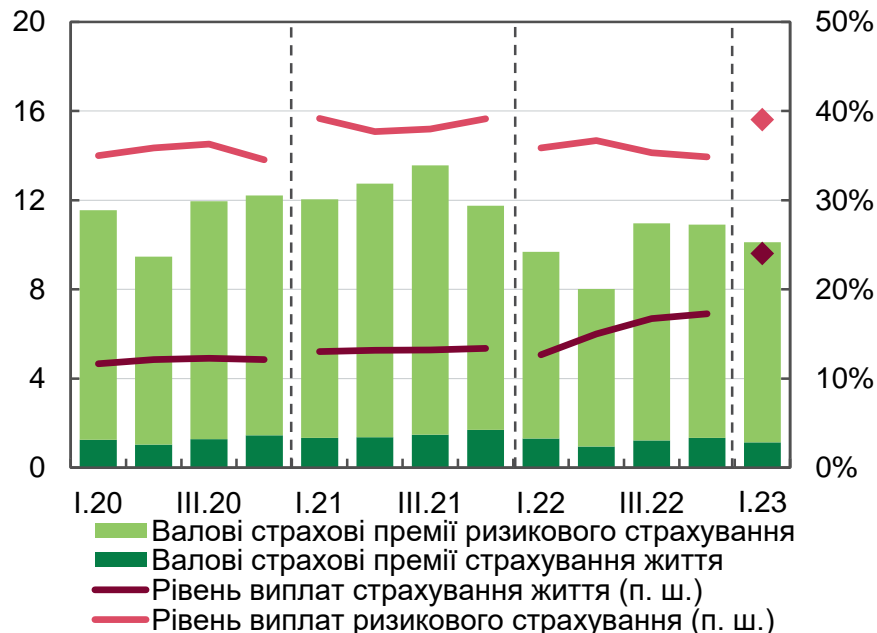
Джерело: НБУ.

* Відрахування в резерви під кредити з початку року, аннуалізовані / чистий кредитний портфель.

- За I квартал 2023 року банківський сектор отримав значний прибуток – 34 млрд грн, майже половину – за рахунок Приватбанку.
- В цілому рентабельність сектору у річному вимірі становить 58.1%, без Приватбанку – 42.5%, тож високу прибутковість демонструє більшість банків.
- Відрахування в резерви під кредити за I квартал становили лише 1.8 млрд грн (-90.2% р/р), ще 2 млрд грн резервів було сформовано під інші активи та ризики.

Страховики демонструють значну прибутковість

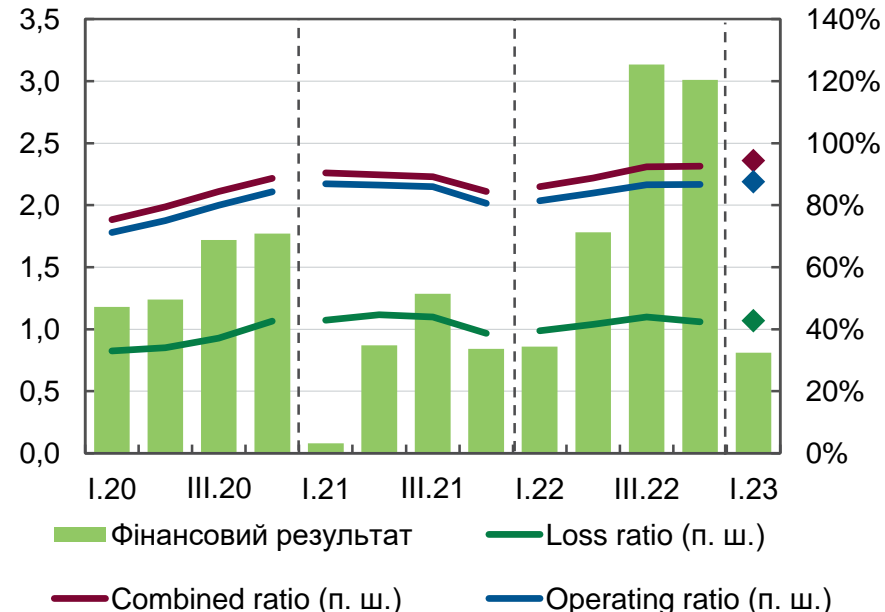
Премії та рівень виплат за видами страхування, млрд грн

Джерело: НБУ.

- Обсяги валових премій ризикового страхування зменшилися на 6% за квартал та зросли на 7% порівняно з I кварталом 2022 року. Премії страхування життя традиційно для I кварталу зменшилися порівняно із попереднім періодом – на 15% та залишилися нижчими на 13% відносно I кварталу 2022 року.
- Ризикові страховики отримали за результатами кварталу прибуток співмірний з попередніми роками. Страховики життя продемонстрували прибутковість за рахунок зменшення операційних витрат та зростання інвестиційних доходів.

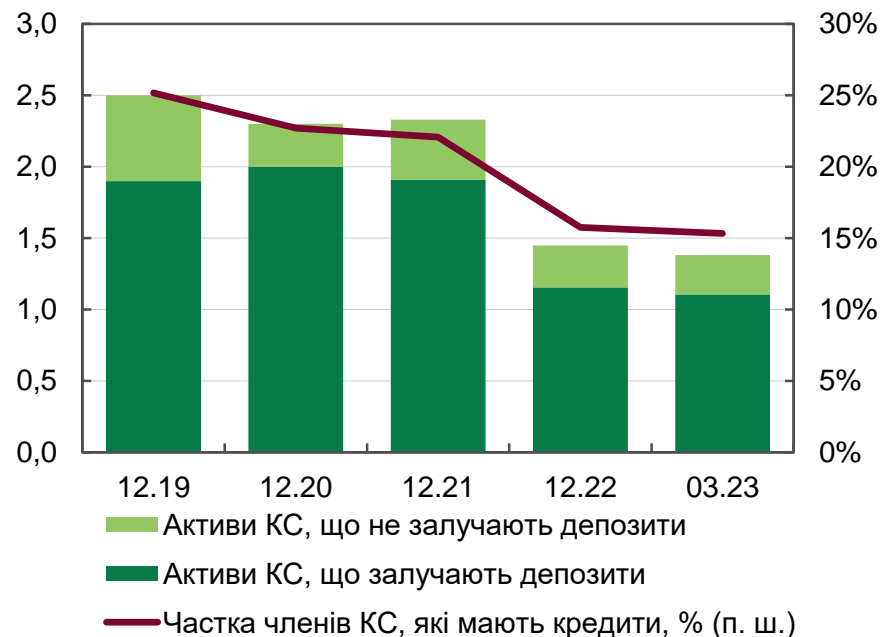
Фінансовий результат наростаючим підсумком і показники операційної діяльності ризикових страховиків, млрд грн

Джерело: НБУ.

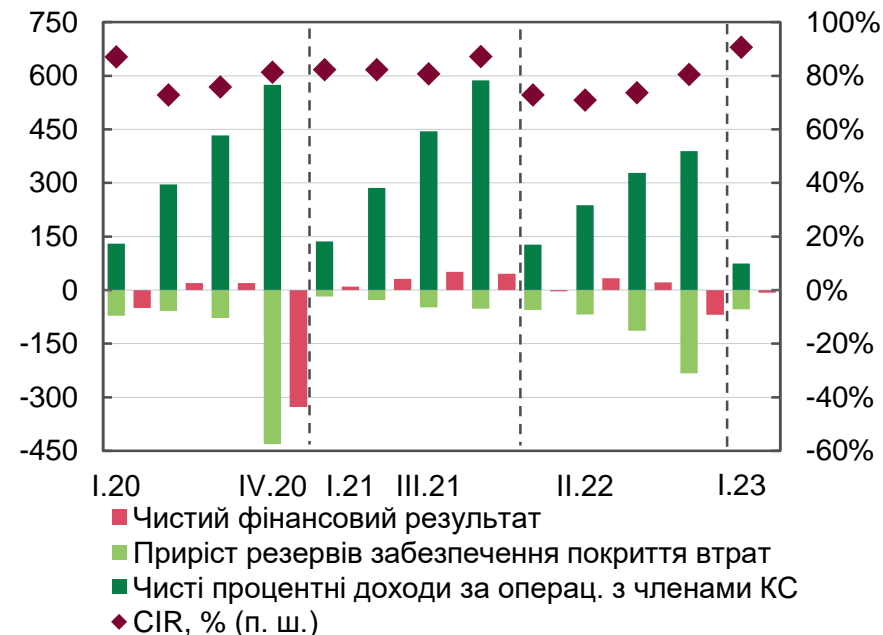
Сектор кредитних спілок надалі стагнував

Загальні активи кредитних спілок та частка членів кредитних спілок, які отримали кредити, млрд грн

Джерело: НБУ.

Операційна ефективність діяльності кредитних спілок (наростаючим підсумком), млн грн

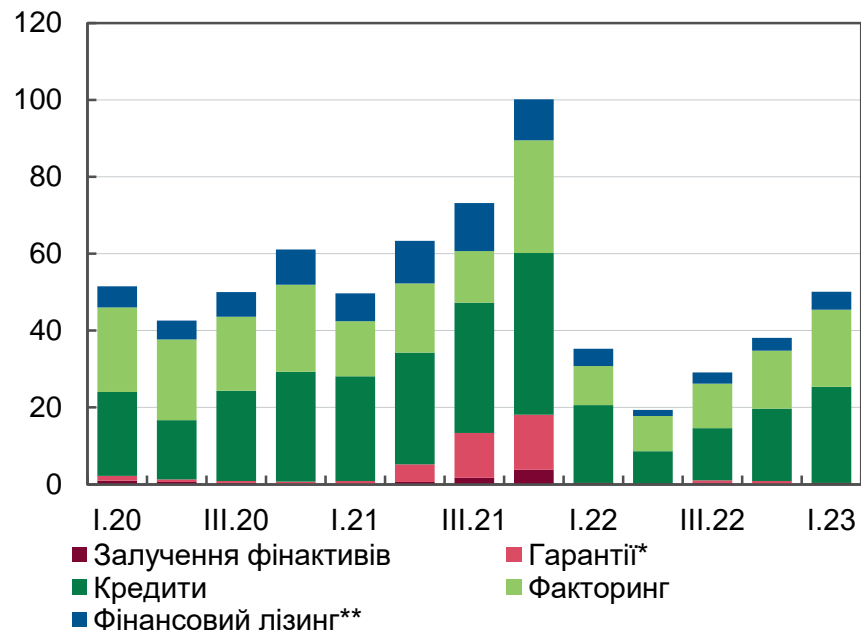

Джерело: НБУ.

- Активи кредитних спілок зменшилися на 5% за квартал. П'ята частина діючих кредитних спілок не залучає депозити. Частка членів кредитних спілок, що мають кредити, зменшилася до 15%.
- У I кварталі значно знизилась операційна ефективність кредитних спілок. Основний негативний вплив мало значне зниження операційних доходів.

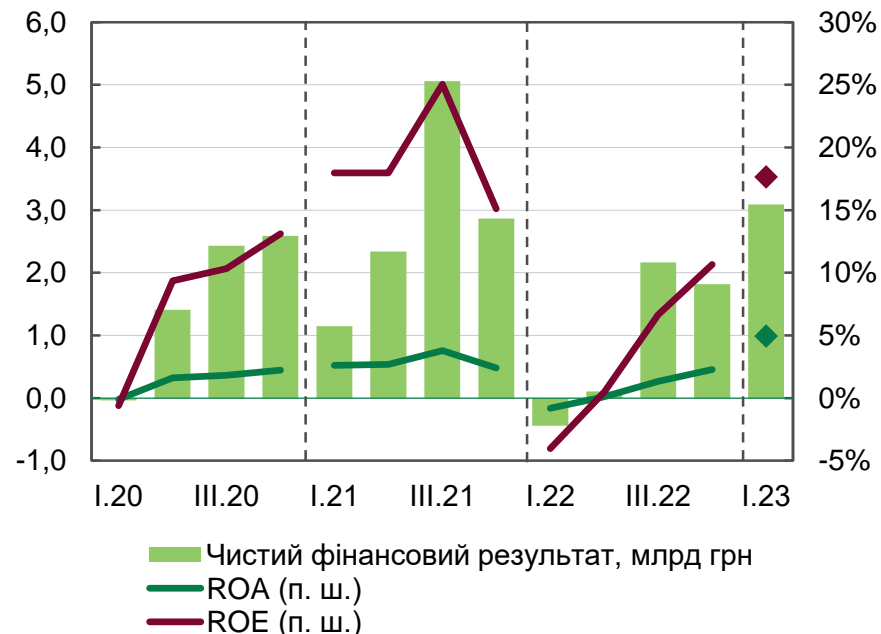
Обсяги послуг фінкомпаній поступово відновлюються

Обсяг наданих фінансових послуг фінансовими компаніями за видами послуг (за квартал), млрд грн

Джерело: НБУ.

Фінансовий результат (наростаючим підсумком) та показники рентабельності фінансових компаній

Джерело: НБУ.

- У I кварталі обсяги усіх видів фінансових послуг, крім гарантій, зросли. Кредитування становило майже половину обсягу послуг, які надають фінансові компанії. При цьому обсяги кредитування зростають три квартали поспіль. Також зростали факторингові та лізингові операції.
- У I кварталі фінансові компанії зафіксували рекордні прибутки порівняно з аналогічними періодами минулих років. Показники рентабельності підвищилися та були вищими, ніж в довоєнні роки.